

Алла МЕЛЬНИК,

orcid.org/0000-0001-5811-8958

кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувачка кафедри оркестрових струнних інструментів
Харківського національного університету імені І. П. Котляревського
(Харків, Україна) 4alusik@ukr.net

Ірина КУСКОВА,

orcid.org/0000-0002-9233-7887

провідний концертмейстер кафедри оркестрових струнних інструментів
Харківського національного університету імені І. П. Котляревського
(Харків, Україна) kuskowa75@gmail.com

Людмила ПЕТРЕНКО,

orcid.org/0000-0001-5816-1980

концертмейстер кафедри оркестрових струнних інструментів
Харківського національного університету імені І. П. Котляревського
(Харків, Україна) liudmyla.petrenko@num.kh.ua

СПЕЦИФІКА РОБОТИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ: ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАЦІЇ ТА ІНТЕПРЕТАЦІЇ

У статті розглядається специфіка діяльності концертмейстера в умовах дистанційного навчання, що набуло особливої актуальності у сучасному мистецько-освітньому просторі. Автор аналізує основні проблеми, пов'язані з комунікацією між концертмейстером, виконавцем і викладачем у цифровому форматі, а також із процесом спільного формування інтерпретації музичного твору. Наголошено, що технічні обмеження (затримка звуку, зниження якості акустичного сприйняття, втрата невербальних сигналів) змінюють характер ансамблевої взаємодії, ускладнюють синхронність виконання та безпосередність художнього діалогу. Водночас дистанційна форма відкриває нові можливості для аналітичного опрацювання музичного тексту, формування навичок усвідомленої інтерпретації та розвитку виконавської самостійності студентів.

З'ясовано, що ключовим шляхом подолання комунікативних бар'єрів стає аналітичний підхід до інтерпретації, який передбачає детальне опрацювання усіх засобів виконавської виразності – фразування, темпоритму, дикції, артикуляції, тембрової палітри та динамічних контрастів. Визначено, що саме викладач і концертмейстер у дистанційних умовах відіграють роль координаторів і наставників, спрямовуючи студента на свідоме, поетапне опрацювання музичного матеріалу. Важливим чинником ефективності виступає поєднання синхронних і асинхронних форм навчання: перші забезпечують комунікативну взаємодію, контроль та емоційний контакт, другі – створюють умови для глибокого аналітичного опрацювання, рефлексії та самокорекції виконавця.

У роботі підкреслюється значення цифрової компетентності концертмейстера, володіння сучасними програмами нотного редагування та медіа-технологіями, що дозволяє адаптувати навчальний процес до вимог онлайн-освіти. Розкрито методичні орієнтири, які забезпечують результативність дистанційної співпраці: створення системи чітких вербальних сигналів, використання аудіо- та відеозаписів як аналітичного матеріалу, розвиток самостійності студента через індивідуальні завдання та ведення рефлексивних нотаток.

Акцентовано, що ефективна дистанційна взаємодія можлива лише за умови тісної координації дій між викладачем, концертмейстером і студентом, підтримки мотивації та психологічного комфорту. Підкреслено, що дистанційний формат не є лише вимушеною альтернативою очного навчання, а може стати продуктивним середовищем для формування нових педагогічних і виконавських стратегій. У такому контексті концертмейстерська діяльність набуває нових змістових акцентів – переходить від традиційної репетиційної моделі до аналітико-рефлексивної, де провідну роль відіграє свідоме осмислення художнього тексту, самостійне мислення студента й методична гнучкість педагога.

Отримані результати розширюють уявлення про сучасну концертмейстерську практику, виявляючи тенденцію до інтеграції традиційних принципів ансамблевої взаємодії з цифровими технологіями. Це дозволяє розглядати дистанційну освіту як інноваційний формат професійної підготовки музикантів, орієнтований на розвиток самостійності, аналітичності та творчої відповідальності виконавця.

Ключові слова: концертмейстерська діяльність, дистанційне навчання, інтерпретація, аналітичний підхід, виконавська самостійність, комунікація.

Alla MELNYK,

orcid.org/0000-0001-5811-8958

PhD in Art Studies, Associate Professor;

Head of the Department of Orchestral String Instruments

I. P. Kotlyarevsky Kharkiv National University of Arts

(Kharkiv, Ukraine) 4alusik@ukr.net

Iryna KUSKOVA,

orcid.org/0000-0002-9233-7887

Leading Concertmaster at the Department of Orchestral String Instruments

I. P. Kotlyarevsky Kharkiv National University of Arts

(Kharkiv, Ukraine) kuskowa75@gmail.com

Liudmyla PETRENKO,

orcid.org/0000-0001-5816-1980

Concertmaster at the Department of Orchestral String Instruments

I. P. Kotlyarevsky Kharkiv National University of Arts

(Kharkiv, Ukraine) liudmyla.petrenko@num.kh.ua

SPECIFICS OF THE CONCERTMASTER'S WORK IN A DISTANCE FORMAT: PROBLEMS OF COMMUNICATION AND INTERPRETATION

The article examines the specific features of the concertmaster's professional activity in the context of distance learning, which has become increasingly relevant in modern art education. The research focuses on the main communication challenges between the concertmaster, performer, and teacher under digital conditions, as well as on the peculiarities of forming a joint musical interpretation in the absence of direct contact. It is emphasized that technical constraints such as sound delay, limited acoustic perception, and loss of non-verbal cues transform the nature of ensemble interaction, reducing synchronicity and immediacy of musical dialogue. At the same time, the distance format offers new opportunities for analytical engagement with the musical text, fostering the development of conscious interpretation and performers' independence.

The study argues that an analytical approach to interpretation becomes a key strategy for overcoming communication barriers. This involves detailed work on expressive means – phrasing, tempo-rhythm, articulation, diction, timbre, and dynamics – under the guidance of both teacher and concertmaster, who act as coordinators of the artistic process. The effectiveness of distance education is determined by the integration of synchronous and asynchronous forms of learning: synchronous sessions ensure real-time communication, artistic coordination, and emotional connection, while asynchronous activities promote deep analysis, self-reflection, and independent creative decisions.

The article highlights the importance of digital competence for the concertmaster, including proficiency in music notation software and media tools that facilitate the adaptation of traditional pedagogical strategies to online education. The author outlines key methodological approaches that enhance the effectiveness of distance collaboration: establishing clear verbal signals for ensemble coordination, using audio and video recordings as analytical materials, and encouraging students to maintain reflective notes to track their interpretive progress.

It is concluded that the concertmaster's activity in a distance format requires a balance of technical preparedness, analytical thinking, and pedagogical sensitivity. Distance learning, therefore, should not be regarded merely as a temporary substitute for in-person education but as an innovative environment that enables the evolution of new pedagogical and performance strategies. Within this framework, concertmaster practice shifts from a purely rehearsal-oriented model to an analytical-reflective one, centered on conscious interpretation, independent artistic thinking, and flexible communication between all participants in the educational process.

Key words: *concertmaster's activity, distance learning, interpretation, analytical approach, performance independence, communication.*

Постановка проблеми. Сучасні трансформації у сфері мистецької освіти та виконавської практики, спричинені активним використанням дистанційних форм комунікації, актуалізували необхідність переосмислення ролі концертмейстера у мистецьких закладах вищої освіти. Якщо у традиційному навчальному процесі концертмейстер виступає співтворцем інтерпретації твору у тісній взаємодії з виконавцем, забезпечуючи ціліс-

ність ансамблевого звучання, то в умовах дистанційної освіти виникають суттєві труднощі.

Проблеми постає, з одного боку, у комунікації між концертмейстером та виконавцем, що ускладнюється через технічні обмеження (затримка звуку, втрата нюансів невербальної взаємодії, зниження якості акустичного сприйняття). З іншого боку, зазнає змін процес формування спільної інтерпретації, оскільки віддалений формат

обмежує можливості ансамблевої злагодженості, спільної роботи над фразуванням, темпоритмом, динамікою, тощо. Водночас дистанційний формат відкриває і нові перспективи: розвиток самостійності студента та глибшої усвідомленості їм тонкощів інтерпретації, використання цифрових ресурсів, залучення сучасних мультимедійних інструментів. Все це зумовлює потребу у комплексному аналізі специфіки концертмейстерської діяльності в умовах дистанційного навчання.

Мета статті – визначити особливості роботи концертмейстера у дистанційному форматі, окреслити основні проблеми комунікації та формування інтерпретації музичного твору, а також окреслити потенційні шляхи їх подолання.

Аналіз досліджень. Проблематика концертмейстерської діяльності у вітчизняній науці розглядається переважно в аспектах професійної підготовки, розвитку виконавських і педагогічних компетентностей. Зокрема, у працях О. Переверзевої (Переверзева, 2019: 158–164). наголошено на поліфункціональності професійних умінь концертмейстера, що охоплюють як виконавські, так і комунікативні компетентності. Ю. Харченко (Харченко, 2020: 145–152.) підкреслює значення професійної культури концертмейстера у закладі вищої освіти, розглядаючи її як комплекс цінностей і методологічних орієнтирів.

Ряд досліджень зосереджено на специфіці спільної роботи концертмейстера і виконавця. Є. Черняк та С. Міщенко (Черняк & Мыщенко, 2021: 59–67.) аналізують особливості прояву виконавської майстерності концертмейстера-піаніста в ансамблевому музикуванні, акцентуючи на комунікаційних механізмах взаємодії. М. Оболенська (Оболенська, 2022: 127–140) висвітлює значення емоційного інтелекту у співпраці концертмейстера з виконавцем, підкреслюючи вплив психологічних і комунікативних чинників на результат інтерпретації.

У новітніх працях окреслюється дистанційний вимір мистецької освіти. О. Лузан і В. Самолюк (Лузан & Самолюк, 2021: 92–95), А. Мітева і Г. Врубель (Мітеєва & Врубель, 2022: 234–239) розглядають проблеми роботи концертмейстера у дистанційному форматі, зокрема технічні обмеження та необхідність використання цифрових інструментів. Б. Маліновський (Маліновський, 2021: 24–29) аналізує поняття цифрової компетентності майбутнього концертмейстера-піаніста, виокремлюючи її як невід’ємний компонент сучасної мистецької освіти.

Закордонні дослідження акцентують переважно на технологічних та комунікативних викли-

ках віддаленого музикування. Так, у роботі Х. Честон, І. Кросс та П. Харрісон (Cheston, Cross & Harrison, 2024: 15–34) вивчаються стратегії координації виконавців під час онлайн-перформансів в умовах мережевої затримки, що прямо стосується ансамблевої взаємодії концертмейстера та соліста. У статті А. Скіавіо та Л. Нійс (Schiaivio & Nijss, 2022) аналізується вплив дистанційного формату на творчість і взаємодію студентів у процесі інструментального навчання.

Отже, наукові напрацювання свідчать про різнобічне вивчення концертмейстерської діяльності, однак саме спільна інтерпретація концертмейстера і виконавця у дистанційному форматі та специфіка комунікаційних проблем залишаються недостатньо дослідженими, що зумовлює актуальність даної розвідки.

Виклад основного матеріалу. У сучасній мистецькій освіті концертмейстер посідає особливе місце як посередник між композиторським задумом і виконавською реалізацією. Його діяльність охоплює не лише функції акомпаніатора, але й педагога, консультанта, партнера по ансамблю. На відміну від соліста, концертмейстер завжди працює у співпраці, тому головним принципом його професійної діяльності є спільність інтерпретації.

У традиційному (очному) форматі навчання ця спільність формується завдяки безпосередній комунікації з виконавцем: вербальній (обговорення художніх завдань, узгодження темпоритму, динаміки, артикуляції); невербальній (жести, контакт очей, міміка, що підсилюють музичний діалог); музично-звуковій (реакція на інтонацію, ритміку, темброві відтінки партнера).

Важливим аспектом концертмейстерської роботи є вміння адаптувати власну інтерпретацію до виконавських рішень соліста, створюючи єдиний художній простір. У процесі занять саме завдяки постійному діалогу та взаємному коригуванню виникає ансамблева злагодженість, яка у підсумку формує цілісну інтерпретацію твору.

Педагогічна складова концертмейстерської діяльності полягає у спрямуванні студента до усвідомленого художнього прочитання музичного тексту. Концертмейстер допомагає виконавцеві не лише технічно опанувати партію, а й розкрити її образно-емоційний зміст, знайти баланс між авторською ідеєю та виконавською індивідуальністю. Таким чином, він виступає рівноправним співтворцем інтерпретації та водночас наставником у процесі художнього пошуку. Як зазначає О. Переверзева (2019), професійна компетентність концертмейстера виявляється у здатності поєднувати виконавські, педагогічні та комунікативні функції,

що забезпечує цілісність навчально-художнього процесу (Переверзєва, 2019). Саме ця багатофункціональність у традиційному форматі стає відправною точкою для аналізу трансформацій, які виникають за умов дистанційного навчання.

У мистецькій освіті навчальні заняття зі студентами виконавських спеціальностей передбачають взаємодію трьох сторін: викладача, виконавця (студента) та концертмейстера. Така триєдина структура створює особливий формат комунікації, де викладач формулює педагогічні завдання, студент їх реалізує, а концертмейстер забезпечує музичну підтримку та спільно з виконавцем напрацьовує інтерпретацію твору.

У традиційному аудиторному форматі цей процес базується на живій взаємодії:

- викладач має можливість одночасно чути і бачити виконавця та концертмейстера, оперативно коригуючи їхню співпрацю;
- концертмейстер отримує невербальні сигнали як від виконавця, так і від викладача, що впливають на формування інтерпретаційних рішень;
- студент перебуває у полі подвійної уваги – з боку викладача (педагогічний контроль) та концертмейстера (ансамблева співпраця).

Перехід мистецької освіти у дистанційний формат зумовив істотні зміни в характері спільної роботи виконавця, концертмейстера та викладача. Втрата безпосереднього контакту вплинула не лише на організацію занять, а й на саму природу інтерпретаційного процесу. У традиційному форматі інтерпретація формується у безперервному діалозі: під час кожної репетиції виконавець і концертмейстер взаємно коригують свої рішення, реагують на дихання, рух, зміну темпу чи динаміки партнера. Викладач координує цей процес, зберігаючи художню цілісність і спрямовуючи творчі пошуки студентів.

В умовах дистанційної освіти спільна робота позбавляється природної синхронності. Затримка звуку, спотворення тембру чи дисбаланс гучності не дозволяють учасникам ансамблю відчувати єдиний темпоритм і спільну динамічну драматургію. Відсутність невербальних сигналів – погляду, жести, дихального імпульсу – знижує взаємну реактивність, тому узгодження інтерпретаційних деталей потребує додаткових засобів. Часто концертмейстер і студент працюють над матеріалом окремо, обмінюючись записами та коментарями, які потім обговорюються з викладачем. Така фрагментарність ускладнює цілісне формування художнього задуму, але водночас стимулює до нових форм аналізу.

Саме *аналітичний підхід* стає ключовим інструментом подолання дистанційних обмежень. У цьому процесі особливо зростає роль викладача та концертмейстера, які спрямовують студента на свідоме, поетапне опрацювання всіх складових виконавської виразності. Робота над інтерпретацією переноситься у площину детального аналізу музичного тексту, де розглядаються не лише стильові та жанрові параметри, а й конкретні виразальні засоби – фразування, темпоритм, дикція, артикуляція, тембр, динаміка. Викладач і концертмейстер організовують навчальний процес так, щоб кожен із цих компонентів був *осмислений, відпрацьований і технічно закріплений у самостійній практиці студента*. Підтвердження цієї думки знаходимо у дослідженні А. Мітєєва та Г. Врубеля, де підкреслюється, що застосування цифрових технологій у роботі концертмейстера не обмежується технічною підтримкою процесу, а сприяє розвитку аналітичного мислення та рефлексії виконавця (Міхєєв & Врубель, 2022: 89).

Записи поточної роботи студента в цьому випадку стають не самоціллю, а інструментом глибшого осмислення художнього матеріалу. Вони дозволяють фіксувати проміжні результати, зіставляти різні варіанти виконання, оцінювати доцільність обраних темпових і динамічних рішень. Через таку форму роботи дистанційний формат перетворюється з вимушеного обмеження на простір *аналітичного навчання, у якому формуються навички усвідомленої інтерпретації та виконавської самостійності*.

Дистанційна взаємодія, попри об'єктивні труднощі, стимулює розвиток самостійності виконавця і методичної гнучкості концертмейстера. Неможливість миттєвої корекції в процесі спільного музикування змушує кожного учасника глибше занурюватися в партитуру, ретельніше аналізувати зміст твору, передбачати музичні дії партнера та настанови викладача, що фіксуються під час синхронних занять. Такий підхід підвищує рівень відповідальності за кінцевий художній результат і формує професійні навички, важливі не лише для дистанційного, а й для очного формату занять.

Значних трансформацій зазнає й невербальна складова комунікації. У дистанційному середовищі жести, міміка, дихання та пози, що у звичайних заняттях слугують регуляторами ансамблевої взаємодії, стають менш виразними або зовсім непомітними через обмежений кут огляду камери та якість відеозв'язку. Втрата цих сигналів знижує точність взаєморозуміння між виконавцем і концертмейстером, ускладнюючи передбачення намірів партнера та миттєве реагування на його

музичні дії. Цей факт вимагає ретельного обговорення усіх тонкощів інтерпретації, заздалегідь, під час синхронного формату занять.

Психологічний аспект, котрий накладає дистанційна освіта, також суттєво впливає на ефективність спільної роботи. Віддаленість учасників позбавляє їх відчуття безпосередньої присутності, енергетичного обміну, характерного для живого музикування. Це може знижувати мотивацію студентів, послаблювати емоційний зв'язок між виконавцем і концертмейстером та ускладнювати створення цілісного художнього простору інтерпретації.

Поступово у практиці мистецької освіти формується нова модель занять, у якій поєднуються синхронні й асинхронні форми роботи. Це створює умови для більш гнучкого підходу до організації навчального процесу й дозволяє оптимізувати співпрацю викладача, концертмейстера та студента.

Аналіз специфіки дистанційного формату засвідчує, що ефективність концертмейстерської роботи значною мірою залежить від здатності адаптувати традиційні форми навчання до нових технічних і комунікативних умов. Це вимагає перегляду методичних підходів, спрямованих на збереження цілісності інтерпретаційного процесу та продуктивної взаємодії між викладачем, студентом і концертмейстером. У цьому контексті доцільно окреслити основні методичні орієнтири, що забезпечують результативність дистанційної роботи.

Ефективна організація концертмейстерської роботи в умовах дистанційного навчання потребує переосмислення традиційних педагогічних стратегій. Оптимальним є поєднання **синхронних і асинхронних форм занять**. Онлайн-зустрічі доцільно використовувати для безпосередньої роботи над ансамблевою взаємодією, комунікацією та координацією виконавських дій, що стають наслідком детального аналізу музичного тексту та засобів виконавської виразності, узгодження темпів, агогіки, фразування та артикуляції, загальної драматургії.

Натомість попередньо підготовлені аудіо- й відеозаписи дають змогу здійснювати глибший аналіз інтерпретаційних моментів, що потребують уважного прослуховування та обговорення поза межами реального часу.

Одним із ключових чинників успішної дистанційної роботи є сформованість цифрової компетентності концертмейстера. Володіння спеціалізованими програмами для роботи з нотним матеріалом (*Finale, Sibelius, Musescore*) та вміння

користуватися платформами для обміну файлами (*Google Drive, OneDrive*), спеціальні сервіси для музикантів) забезпечують зручність у підготовці навчальних матеріалів і швидку взаємодію між учасниками процесу. Такі навички дозволяють концертмейстеру не лише адаптувати партитури до потреб студента, а й розробляти інтерактивні методичні матеріали, записувати окремі фрагменти для опрацювання технічно складних місць творів.

Важливим аспектом педагогічної діяльності у дистанційному форматі є стимулювання самостійної роботи студента. Концертмейстер з викладачем можуть пропонувати індивідуальні завдання, спрямовані на відпрацювання окремих компонентів виконавської виразності – фразування, динаміки, артикуляції, тембрових переходів. Результати такої роботи обговорюються під час спільних занять, що сприяє розвитку рефлексії та усвідомленого ставлення до художнього результату. Доцільним є також ведення студентом нотатків, у яких фіксуються спостереження, зауваження, задачі, труднощі та проміжні висновки – цей інструмент дисциплінує й сприяє професійній саморефлексії.

Однією з методичних проблем дистанційного навчання є обмеження невербальної комунікації. Для часткової компенсації втрати зорових сигналів концертмейстер має формувати систему чітких вербальних орієнтирів, що допомагають узгоджувати темп, динаміку чи вступи. Відеозв'язок, навіть із певною затримкою, можна використовувати для демонстрації жестів, штрихів, пози чи прийомів гри, забезпечуючи візуальну підтримку навчального процесу.

Особливу увагу слід приділяти роботі з аудіо- та відеозаписами як навчальним інструментом. Аналіз записів власного виконання, а також порівняння різних інтерпретацій одного твору, доступних на медіа-платформах, розвивають у студентів критичне слухання, вміння оцінювати інтонаційні, ритмічні та динамічні відмінності. Таке систематичне слухання сприяє глибшому розумінню стилістики та виконавських традицій.

Збереження узгодженості між усіма учасниками освітнього процесу передбачає активну участь викладача у координації дистанційної роботи. Ефективною формою є тристоронні заняття – викладача, студента та концертмейстера, – під час яких узгоджуються навчальні цілі та художні пріоритети. Така взаємодія забезпечує цілісність навчального процесу й дозволяє уникати фрагментарності у формуванні інтерпретації.

Не менш важливою складовою методики є підтримка **мотивації та психологічного ком-**

фарту учасників. Доброзичлива атмосфера під час онлайн-занять сприяє відкритій комунікації й творчому пошуку. Використання коротких музичних вправ, імпровізаційних завдань або спільних розминок допомагає зберігати емоційний контакт між концертмейстером і виконавцем, нейтралізуючи відчуття ізольованості, яке часто супроводжує дистанційне навчання.

Таким чином, методична діяльність концертмейстера у дистанційному форматі вимагає поєднання технічної підготовленості, аналітичного підходу та педагогічної чутливості. Лише інтеграція цих складових забезпечує результативність інтерпретаційної роботи і збереження високого рівня художньо-педагогічної взаємодії.

Висновки. Аналіз специфіки дистанційної концертмейстерської діяльності дозволяє зробити висновок, що основні проблеми комунікації та формування інтерпретації музичного твору можуть бути подолані шляхом впровадження аналітичного підходу та поєднання синхронних і асинхронних форм навчання. Замість безпосередньої емоційно-звукової взаємодії, властивої очним заняттям, у дистанційному форматі зростає роль свідомого аналізу музичного тексту, який охоплює всі складові виконавської виразності – фразування, темпоритм, дикцію, артикуляцію, тембр і динаміку.

Ключовим завданням концертмейстера й викладача стає організація навчального процесу таким чином, щоб кожен елемент інтерпретації був осмислений, відпрацьований і технічно закріплений у самостійній роботі студента. Це забезпечує формування навичок усвідомленої інтерпретації та виконавської самостійності, що є основою професійного зростання музиканта в умовах дистанційної освіти.

Поєднання синхронних і асинхронних форм занять створює оптимальний баланс між живим спілкуванням і аналітичним осмисленням матеріалу. Синхронні зустрічі забезпечують координацію виконавських дій, корекцію ансамблевих моментів і підтримку психологічного контакту між учасниками, тоді як асинхронна робота зі записами та цифровими ресурсами сприяє поглибленому аналізу, саморефлексії та усвідомленому формуванню художніх рішень. Підкреслено, що ефективна дистанційна взаємодія можлива лише за умови тісної координації дій викладача, концертмейстера та студента, а також підтримки мотивації та емоційного зв'язку між учасниками навчального процесу.

Отже, дистанційний формат не є лише вимушеною альтернативою очного навчання, а потенційно може стати інноваційним середовищем для формування нових педагогічних і виконавських стратегій у системі мистецької освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лузан О., Самолук В. Специфіка роботи концертмейстера в умовах дистанційного навчання. *Імідж сучасного педагога*. 2023. № 6 (195). С. 92–95. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-6\(195\)-92-95](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-6(195)-92-95)
2. Маліновський Б. Цифрова компетентність майбутнього концертмейстера-піаніста в умовах дистанційного навчання: сутнісний аналіз поняття. *Музичне мистецтво в освітнологічному дискурсі*. 2023. № 8. С. 24–29. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2023.84>
3. Мітева А., Врубель Г. Використання інноваційних технологій та особливості роботи концертмейстера в умовах дистанційного навчання з вокально-хорових дисциплін. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [Ред.-упоряд. М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 47. Том 3. С. 234–239.
4. Оболенська М. Емоційний інтелект піаніста-концертмейстера (на прикладі скрипкової сонати С. Франка у виконанні М. Аргеріх). *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музичне мистецтво*. 2022. Вип. 5 (2). С. 127–140. <https://doi.org/10.31866/2616-7581.5.2.2022.269639>
5. Переверзєва О. Поліфункціональність професійних компетенцій концертмейстера як педагогічна проблема. *Молодь і ринок*. 2019. № 3(170). С. 158–164.
6. Харченко Ю. Професійна культура концертмейстера закладу вищої освіти: теоретико-методологічний аспект. *Молодь і ринок*. 2019. № 4 (171). С. 145–152.
7. Черняк Є., Міщенко С. Специфічні особливості прояву виконавської майстерності концертмейстера-піаніста в ансамблевому музикуванні. *Молодь і ринок*. 2021. № 3 (189). С. 59–67.
8. Cheston H., Cross I., Harrison P. Coordinating Online Music Performances: Trade-offs in Coordination Strategies for Duet Jazz Performances Subject to Network Delay and Jitter. *Music Perception*. 2024. Vol. 42. № 1. Pp. 15–34. <https://doi.org/10.1525/mp.2024.42.1.48>
9. Schiavio A., Nijs L. Implementation of a Remote Instrumental Music Course Focused on Creativity, Interaction, and Bodily Movement: Preliminary Insights and Thematic Analysis. *Frontiers in Psychology*. 2022. Vol. 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.899381>

REFERENCES

1. Luzan, O., & Samoliuk, V. (2023). *Spetsyfika roboty kontsertmeistera v umovakh dystantsiinoho navchannia* [Specifics of the concertmaster's work under distance learning conditions]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*. № 6 (195). Pp. 92–95. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-6\(195\)-92-95](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-6(195)-92-95) [in Ukrainian]
2. Malinovskiy, B. (2023). *Tsyfrova kompetentnist maibutnoho kontsertmeistera-pianista v umovakh dystantsiinoho navchannia: sutnisnyi analiz poniattia* [Digital competence of the future concertmaster-pianist under distance learning conditions: Essential analysis of the concept]. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi*. № 8. Pp. 24–29. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2023.84> [in Ukrainian]
3. Mitieva, A., & Vrabel, H. (2022). *Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii ta osoblyvosti roboty kontsertmeistera v umovakh dystantsiinoho navchannia z vokalno-khorovykh dyscyplin* [Use of innovative technologies and peculiarities of the concertmaster's work in distance learning for vocal-choral disciplines]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskiy zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* / [Red.-uporiad. M. Pantiuk, A. Dushniy, V. Ilnytskyi, I. Zymomria]. Drohobych: Vydavnychiy dim «Helvetyka». Vyp. 47. Tom 3. Pp. 234–239. [in Ukrainian]
4. Obolenska, M. (2022). *Emotsiinyi intelekt pianista-kontsertmeistera (na prykladi skrypkovoi sonaty S. Franka u vykonanni M. Argerich)* [Emotional intelligence of the pianist-concertmaster (on the example of S. Franck's violin sonata performed by M. Argerich)]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv. Seriya: Muzychne mystetstvo*. Vyp. 5 (2). Pp. 127–140. <https://doi.org/10.31866/2616-7581.5.2.2022.269639> [in Ukrainian]
5. Pereverzieva, O. (2019). *Polifunktsionalnist profesiinykh kompetentsii kontsertmeistera yak pedahohichna problema* [Polyfunctionality of the concertmaster's professional competencies as a pedagogical problem]. *Molod i rynok*. № 3 (170). Pp. 158–164. [in Ukrainian]
6. Kharchenko, Yu. (2019). *Profesiina kultura kontsertmeistera zakladu vyshchoi osvity: teoretyko-metodolohichniy aspekt* [Professional culture of the concertmaster in a higher education institution: Theoretical and methodological aspect]. *Molod i rynok*. № 4 (171). Pp. 145–152. [in Ukrainian]
7. Cherniak, Ye., & Mishchenko, S. (2021). *Spetsyfichni osoblyvosti proiavu vykonavskoi maisternosti kontsertmeistera-pianista v ansamblevomu muzykuvanni* [Specific features of the concertmaster-pianist's performing mastery in ensemble music-making]. *Molod i rynok*. № 3 (189). Pp. 59–67. [in Ukrainian]
8. Cheston, H., Cross, I., & Harrison, P. (2024). Coordinating online music performances: Trade-offs in coordination strategies for duet jazz performances subject to network delay and jitter. *Music Perception*. Vol. 42. № 1. Pp. 15–34. <https://doi.org/10.1525/mp.2024.42.1.48>
9. Schiavio, A., & Nijs, L. (2022). Implementation of a remote instrumental music course focused on creativity, interaction, and bodily movement: Preliminary insights and thematic analysis. *Frontiers in Psychology*. Vol. 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.899381>

Дата першого надходження рукопису до видання: 20.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 28.11.2025

Дата публікації: 19.12.2025